

HÍRLEVÉL

AZ MBFH ÉS AZ MFGI IDŐSZAKOS KIADVÁNYA

2016/2

Magyar Bányászati és Földtani Hivatal **HÍRLEVÉL** Magyar Földtani és Geofizikai Intézet

TARTALOM

Új elnökhelyettes az MBFH élén	1
Koncessziós hírek	2
Újabb bányászati koncessziós pályázatok 10 területre	2
Jogszábafigyelő	3
Jogszábafigyelő változások	3
Nyersanyagok	3
Magyarország talajjavító ásványi nyersanyagainak potenciálfelmérése	3
Nyersanyagárak – nemzetközi kitekintés	5
Hazai hírek	7
Eötvös Loránd életművét őrző dokumentumok az UNESCO Világemlékezet listán	7
Sikerral zárult a NATÉR Projekt szakmai teljesítése – elindult a portál	8
Föld Napja az MFGI-ben	9
Nemzetközi kapcsolatok	9
Német vállalkozók látogatása az MFGI-ben	9
A Mongol Ásványvagyron Hatóság igazgatójának látogatása az MBFH-ban	10
Magyarország bányászati múzeumai, gyűjteményei	11
2. rész: Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum (MOGIM), Zalaegerszeg	11
Színes hírek	12
V. Közig Foci Kupa és Családi Nap	12
GeoKosár2016 bajnokság	13

Új elnökhelyettes az MBFH élén

Zelei Gábor (48) a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal új elnökhelyettese.

Gábor a Miskolci Egyetemen geofizikus-mérnöki oklevelet szerzett 1992-ben és mérnök-közgazdász oklevelet 1994-ben. Több mint két évtizedet töltött el különböző pozíciókban a MOL Csoportban, ezalatt széleskörű szakmai tapasztalatot szerzett az olaj- és gázipari területen, mind hazai, mind nemzetközi környezetben. Jelentős vezetői jártassággal rendelkezik ügyvezetés, üzletfejlesztés és pénzügyi vonalon, valamint nemzetközi programok, projekt-menedzsment és stratégiai területeken is. Több hazai és nemzetközi szakmai szervezetnek tagja (Magyar Geofizikusok Egyesülete, Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, Association of International Petroleum Negotiators, Petroleum Exploration Society of Great Britain).

Nős, két gyermek édesapja.

Koncessziós hírek

Újabb bányászati koncessziós pályázatok 10 területre

Tíz magyarországi területre jelentek meg új, nyilvános bányászati koncessziós pályázati felhívások. A bennük foglaltak szerint a lehetséges befektetők szénhidrogén-kutatás, -feltárás és -kitermelés céljából Bázakerettye, Bucsa, Heves, Jászárokszállás, Körösladány, Mezőtúr, Okány-Nyugat, Zala-Kelet és Zala-Nyugat, geotermikus energia kutatására, kinyerésére és hasznosítására pedig Győr nevű területre nyújthatnak be pályázatot (a területek vázlatos térképét lásd az ábrán).

A pályázati eljárásban részt vehet bármely belföldi vagy külföldi természetes személy, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény által meghatározott szervezet, akár közös ajánlattétel keretében is. A pályázati kiírások területenként százezer forint (+27% ÁFA) vételáron vásárolhatók meg.

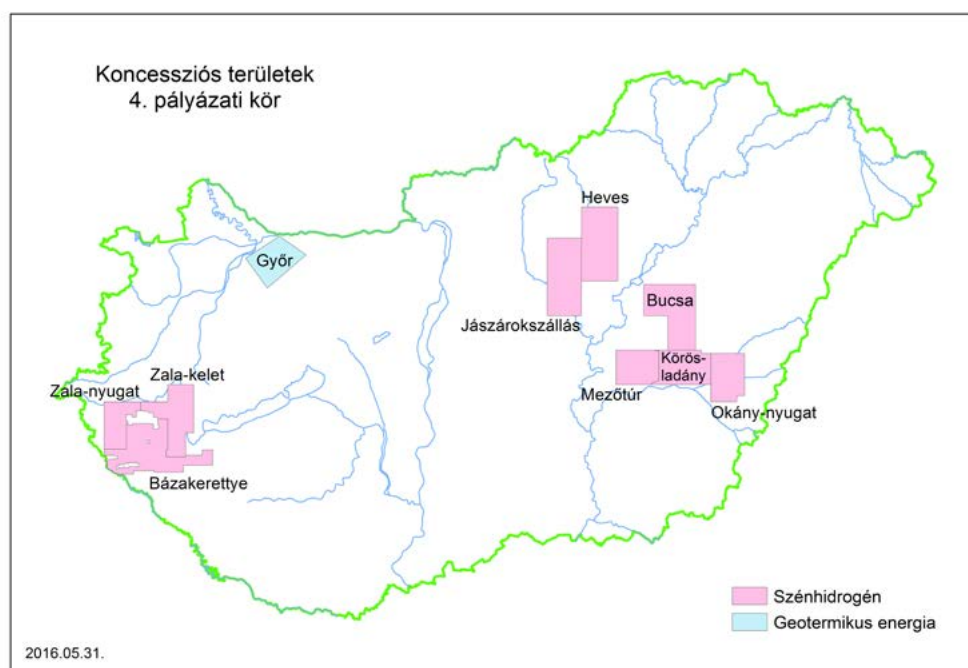
A pályázatokat 2016. szeptember 27-én (Győr, Bázakerettye, Bucsa, Heves és Jászárokszállás nevű területre) és szeptember 28-án (Körösladány, Mezőtúr, Okány-Nyugat, Zala-Kelet és Zala-Nyugat esetében) 10 és 12 óra között lehet személyesen benyújtani.

A pályázatok elbírálása a benyújtási határidőt követő 90 napon belül megtörténik. A koncessziós szerződések megkötésére az eredményhirdetéstől számítva 90 nap áll rendelkezésre, amit a nemzeti fejlesztési miniszter egy alkalommal, legfeljebb 60 nappal meghosszabbíthat. A geotermikus koncesszió a szerződés hatályba lépésétől számított 35 évig, a szénhidrogén-kutatási területeknél 20 évig tart. A koncesszió egy alkalommal, pályázat kiírása nélkül, a koncesszió eredeti időtartamának legfeljebb a felével hosszabbítható meg.

A pályázat nyertese a koncessziós időtartam alatt a koncesszió keretében átengedett kizárólagos állami gazdasági tevékenységet a vonatkozó hatályos jogszabályok és a koncessziós szerződés rendelkezései szerint jogosult végezni.

A pályázati felhívások és a hozzá kapcsolódó további információk elérhetőek a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal [honlapján](#) és a kormányzati portálon (www.kormany.hu), megtalálhatóak az Európai Unió Hivatalos Lapjának C204, C205, C207 és C210-es lapszámában (<http://eur-lex.europa.eu/>) és két magyarországi országos napilapban is.

Dr. Ó. Kovács Lajos, Dr. Braun Alexandra (MBFH)

Jogszabályfigyelő

Jogszabályi változások

A bányászati szakigazgatást érintően a nemzeti fejlesztési miniszter 5/2016. (III. 17.) NFM rendeletéről érdemes szót ejtenünk, amely a közigazgatási bürokráciacsökkentéssel összefüggésben, az egyes bányászati tárgyú miniszteri rendeletek

módosítását írja elő. Ennek eredményeképpen az alábbiakban nevesített ágazati jogszabályokban a következő változások mentek végbe:

- A hites bányamérőről szóló 12/2010. (III. 4.) KHEM rendelet módosítása értelmében — az adminisztratív terhek csökkentése és az eljárások egyszerűsítése érdekében — a hites bányamérői tevékenység megkezdése és végzése tekintetében, szénhidrogén, külszíni, vagy külszíni és mélyművelésű bányászati tevékenység szakterületre vonatkozóan, a korábbi engedélyezési eljárást felváltva a bejelentés jogintézménye került bevezetésre.

A bürokratikus terheket csökkentő elemként jelentkezik továbbá az, hogy a hites bányamérők jegyzékét a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben már nem kell közzétenni. A jegyzék megismerhetőségéről 2016. március 25-i hatállyal az MBFH a honlapján történő közzététel útján köteles gondoskodni.

- Mind a földtani szakértői tevékenység folytatásának részletes szabályairól szóló 40/2010. (V. 12.) KHEM rendelet, mind a bányüzem felelős műszaki vezetőjének kijelöléséről szóló 16/2013. (IV. 19.) NFM rendelet módosítása eredményeképpen, az adott tevékenység gyakorlása során szintén a bejelentés jogintézménye került bevezetésre a korábbi joggyakorlatnak megfelelő engedélyezés iránti kérelem benyújtása helyett.

A teljesség igénye nélkül, általános kitekintés gyanánt végül a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló

10/2016. (IV.5.) NGM rendeletet említhetjük meg, mellyel a korábbi szabályozás, a 14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet hatályon kívül került. Az új jogszabály normaszövege részben átveszi a korábbi rendeletben alkalmazott fogalmakat és jogi megoldásokat, részben pedig új alapokra helyezi a szabályozást, a munkaeszközökre, azok használatára vonatkozó általános követelmények, valamint a különleges munkaeszközökre és azok használatára vonatkozó többletkövetelmények meghatározásán keresztül.

Dr. Braun Alexandra (MBFH)

Nyersanyagok

Magyarország talajjavító ásványi nyersanyagainak potenciálfelmérése

Az ásványi nyersanyagokat széles körben alkalmazzák az energiaiparban, az építőiparban, sőt a mezőgazdaságban és több kapcsolódó ágazatban is (növénytermesztés, állattartás, kertészet, élelmiszeripar, talajstabilizálás, környezetvédelem, egészségügy).

A [Hírlevél 2016/1. számában](#) már bemutattuk az elmúlt években, az ásványi nyersanyagok potenciálfelmérésével kapcsolatosan indult munkákat. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, valamint a Földművelésügyi Minisztérium felől érkező megnövekedett érdeklődés, illetve a társadalmi igények kiszolgálása érdekében külön figyelmet kaptak a talajjavításban is hasznosítható ásványi nyersanyagok.

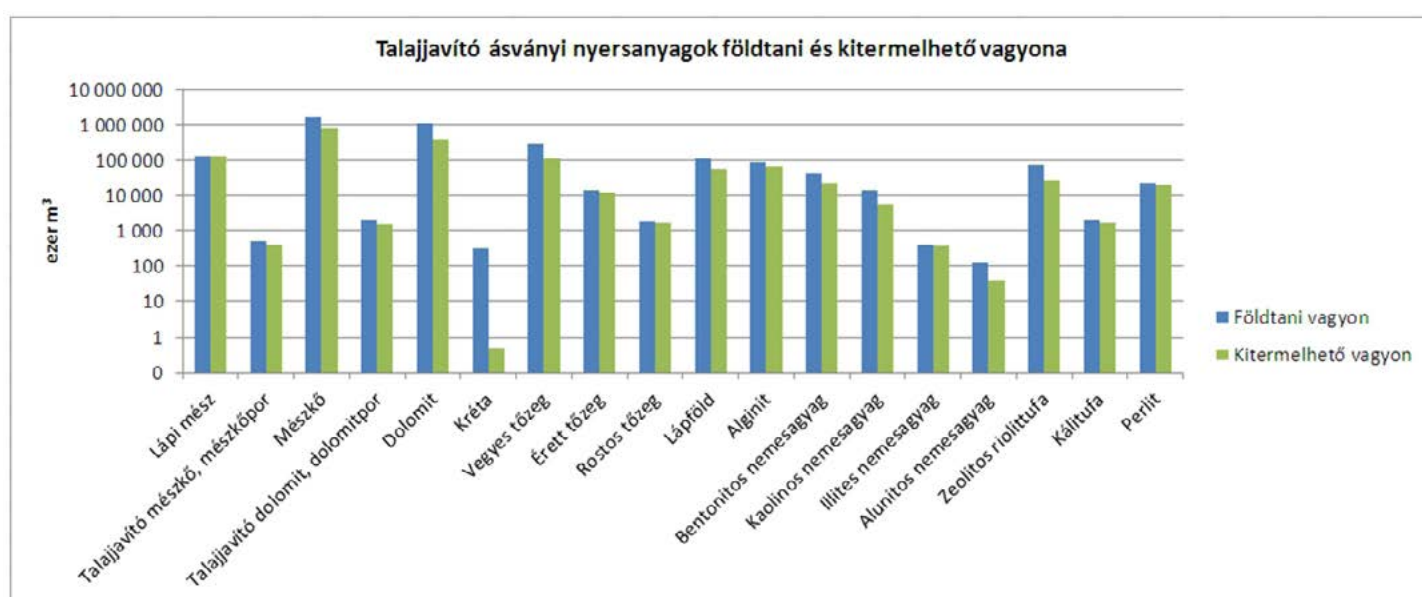
Hazánk a talajjavító ásványi nyersanyagok előfordulása szempontjából kiváló adottságokkal rendelkezik. Megtalálható itt e nyersanyagok minden csoportja: a szervesanyag-utánpótlásra alkalmas tőzeg, lápföld és alginit, a savanyú talajok meszezésére használható lápi mész és különböző karbonátok, az ionháztartást javító nemesanyagok és vulkanitok, ill. a komplex módon hasznosítható ásványi nyersanyagok (perlit, gipsz).

Az ásványi nyersanyagok sokrétű mezőgazdasági felhasználását az alábbi táblázat szemlélteti:

Nyersanyagnév	Meszezés	Szervesanyag-bevitel	Vízháztartás-javítás	Ionháztartás-javítás	Egyéb
Lápi mész	+	+	+	+	
Talajjavító mészkő, mészkőpor	+				
Talajjavító dolomit, dolomitpor	+				
Kréta	+				
Vegyes tőzeg		+	+	+	
Érett tőzeg		+	+	+	kertészet
Rostos tőzeg		+	+	+	kertészet
Lápföld		+	+	+	
Alginit		+	+	+	
Bentonitos nemeságyag			+	+	
Kaolinos nemeságyag				+	
Illites nemeságyag				+	
Alunitos nemeságyag				+	
Zeolitos riolittufa			+	+	állattartás
Kálitufa				+	
Perlit			+		kertészet

Az MBFH nyilvántartása szerint a talajjavító ásványi nyersanyagok közül kiemelkedő a nyilvántartott mészkő és dolomit mennyisége, ezeket a nyersanyagokat azonban elsősorban nem talajjavításra használják. Jelentős a

szervesanyag-tartalmú kőzetek mennyisége (tőzeg, lápföld, lápi mész, alginit), továbbá számottevő mértékben fordul elő Magyarországon zeolitos riolittufa, bentonit, és perlit.

Vagyonadatok (MBFH nyilvántartási adatok)

Az ásványi nyersanyagok mezőgazdasági célú felhasználásához és az egyes területeken való pontos értékeléséhez naprakész adatokra van szükség mind a felhasználói oldalról, mind pedig az előállító-kitermelői oldalról.

2016-ban a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal és a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet együttműködésének keretében indult egy projekt, amely célul tűzte ki Magyarország talajjavító ásványi nyersanyag-potenciáljának felmérését. Ebben az évben három nyersanyagcsoport (szervesanyag-tartalmú kőzetek, karbonátok és nemesanyagok) elterjedését vizsgáljuk egy-egy mintaterületen. A hosszú távú cél egy országos szintű térinformatikai adatbázis létrehozása, amely minőségi és mennyiségi információkat tartalmaz az egyes előfordulásokra vonatkozóan, támogatva ezzel a fenntartható ásványi nyersanyag-gazdálkodást.

Összeállította: Dr. Horváth Zoltán és Sári Katalin (MFGI)

Nyersanyagárak – nemzetközi kitekintés

A nyersanyagárak idei évi alakulása alapján sokan úgy vélik, hogy az elmúlt 4 éves csökkenő periódus a végéhez közeledik. Bár többségükben az árak, eltérő mértékben ugyan, de valóban növekedni látszanak, erős ingadozásuk továbbra is magas kockázatot rejt.

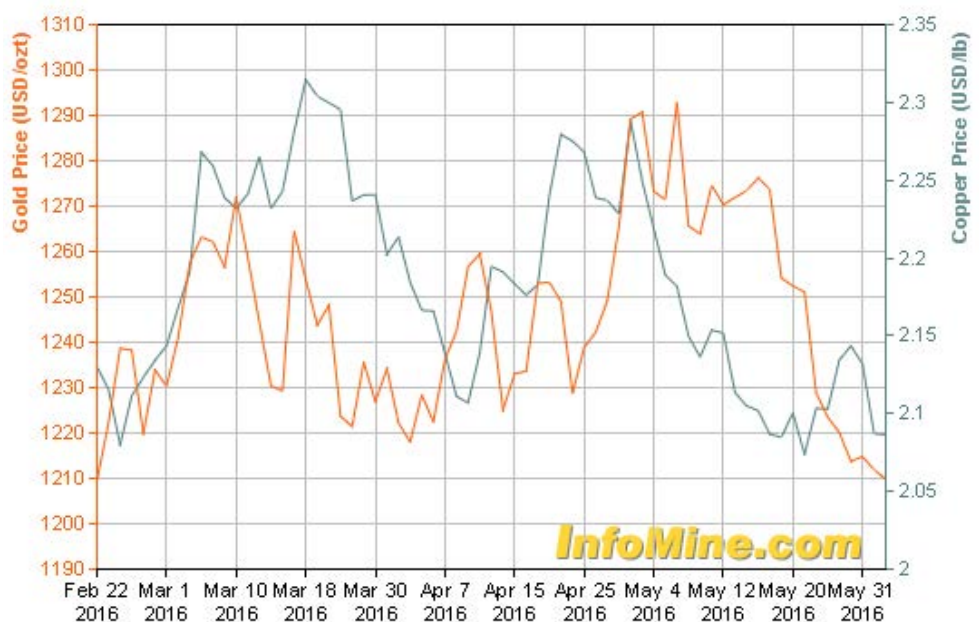
Jelentős mértékben gyarapodott viszont a nyersanyagok irányába áramló befektetési tőke mértéke. Az év első felére a befektetések értéke megduplázódott, ezáltal 50 Mrd USD-ról 108 Mrd USD-ra nőtt. Ennél is pozitívabb az a tény, hogy a zöldmezős projektekre fordított tőke mértékében már 2015 utolsó negyedében is több mint kétszeres növekedés volt tapasztalható.

RÉZ

A réz világpiaci ára biztató emelkedést mutatott az év elején, a gyors növekedés azonban hamar megtorpant. Április végéhez képest jelenleg közel 12%-al alacsonyabb a fém ára, továbbá az eddigi időszak összesítésében az ólom utáni, második leggyengébben teljesítő nyersanyagként szerepel. A növekedés üteme a Kínából érkező pozitív hírek ellenére sem gyorsult fel. A világ éves réztermelésének több mint 45%-át Kína használja fel, így gazdaságának alakulása igen erős összefüggést mutat a fém árának változásaival. Kína az év első öt hónapjában 22%-al több rézet importált, mint tavaly ilyenkor, a rézkoncentrátum behozatala pedig ennél is nagyobb mértékben: 34%-al nőtt. Más összehasonlításban nézve, Kína idén májusban 45%-al több rézkoncentrátumot vásárolt, mint 2015 májusában, a réz ára mégis csökkent. Ennek oka a kínai deflációs félelmekben, illetve a felhalmozódott kínálatban feltételezhető.

A tavalyi év során, a folyamatosan csökkenő világpiaci árhoz igazodva a bányavállalatok is igyekeztek csökkenteni a termelésüket, idén azonban, már a tapasztalatok

GOLD PRICE - COPPER PRICE
Feb 22, 2016 - Jun 2, 2016

alapján, edzettebben állják a csökkenő árakat. A tavalyihoz hasonló mértékű termelés-csökkenés így nem valószínű, sőt, jelentős projektfejlesztéseket (pl. Las Bambas, Cerro Verde fejlesztések) is bejelentettek.

A világszerte elemzők továbbra is alapvetően optimisták a réz árának alakulásával kapcsolatban. 22 pénz- és elemző intézet (pl. JP Morgan, Deutsche Bank, Macquarie, Oxford Economics, stb.) előrejelzései alapján megállapítható: többségük egyetért abban, hogy a tavalyi évhez képest a réz világszerte ára végre stabil, bár erősen moderált növekedési pályára állt az idei és a 2017-es évek tekintetében. A vizsgált 22 intézet közül 15 nem változtatott az év elején közölt előrejelzésein, míg 5 intézmény emelte, 2 pedig csökkentette az év végére prognosztizált átlagos rézárát. A többség 2,25 USD/font átlagárát vár 2016 utolsó negyedére, 2017-ben további emelkedésre számítanak, és annak utolsó negyedére 2,44 USD/font átlagárát prognosztizálnak. Vannak természetesen ettől szélsőségesen eltérő előrejelzések is (pl. Barclays Capital), melyek akár 2,72 USD/font vagy mindösszesen 1,90 USD/font átlagárát jeleznek az idei év végére.

A réz széleskörű felhasználásának köszönhetően sokan tartják a gazdaság általános barométerének. Árának a többi nyersanyaghoz képest elmaradó növekedési üteméből azonban még nem egyértelmű, hogy a kínai és a globális gazdaság vártnál rosszabb állapotára utal, vagy egyszerűen az ázsiai piacok rövid távú kereskedelmi stratégiájának eredménye.

ARANY

Az arany ára január közepétől március elejéig erős emelkedést mutatott. Ezt követően jelentős ingadozások mellett, de május elején már az 1300 USD/uncia értéket is megközelítette. Bár ezt egy 100 USD-os esés követte, az ár ennek ellenére sem csökkent 1200

USD/uncia alá, mely megegyezik az eddigi előrejelzésekkel is. Június első napjaiban a nemesfém árát ismét emelkedés jellemezte. Összességében elmondható hogy az arany értéke 18%-ot ugrott ebben az évben, mely az évtized legjobb évkezdésének tekinthető a nyersanyagpiacon. A vonatkozó, hosszabb távú előrejelzések továbbra is pozitív tendenciára számítanak.

NYERSOLAJ

A nyersolaj ára a februári történelmi mélypont óta már legalább 85%-ot emelkedett, feltételezhetően a globális ellátásban bekövetkezett zavarok és az amerikai (nem-hagyományos szénhidrogén) termelés csökkenésének köszönhetően. Június első hetében a nyersolaj (Brent) hordónkénti ára nem sokkal, de meghaladta az 50 USD értéket. Amennyiben ez az ár stabilnak bizonyul, az általános vélekedés szerint az amerikai termelés is újra nőhet,

CRUDE OIL PRICE - NATURAL GAS PRICE
Feb 22, 2016 - Jun 3, 2016

mivel 50-60 USD/hordó árnál már a nem-hagyományos szénhidrogénmezők többsége is visszatérhet a piacra. Az előrejelzések azonban nem egyértelműen optimisták, mivel a vezető olajtermelő országok is jelezték, hogy a

jelenlegi termelés szintjén nem kívánnak csökkenteni. Emellett Irán 4 éves csúcsra 3,8 millió hordó/nap-ra emelte termelését, és bejelentette finomítás-kapacitásának bővítési tervét is. E terv keretében 2020-ra az 1,8 millió hordó/nap-ról 3,2 millió hordó/nap-ra növelnék az ország finomítási kapacitását.

Mindeközben a környezetvédő szervezetek egyre erősebben fejtik ki aggodalmukat a fosszilis energiahordozó alacsony ára miatt, mely véleményük szerint lassítja az átállást a klímaváltozás elleni küzdelmet segítő, környezetbarátabb energiaforrásokra. A globális felmelegedés csökkentése érdekében megszületendő irányelvek és korlátozások hosszabb távon súlyos hatással lehetnek a szénhidrogénpiacra, és idővel a szénhidrogének kerülhetnek majd a szén helyére, mint a CO₂-kibocsátás fő felelősei. Ezzel szemben az olajtermelő vállalatok nem látják ilyen negatívan a hosszú távú jövőt. Véleményük szerint fontos szerepe lesz a szénhidrogéneknek a következő évtizedekben is, a növekvő populációnak és az ezzel összefüggő, növekvő energiaigénynek köszönhetően.

Takács Ágnes (NFM)

Hazai hírek

Eötvös Loránd életművét őrző dokumentumok az UNESCO Világemlékezet listán

Eötvös Loránd zseniális találmánya, a nevét viselő torziós inga. Ez a látszólag egyszerű, ugyanakkor nagyon kifinomult műszer — melynek segítségével egy billiomodnyi pontossággal meghatározható a nehézségi erő vízszintes komponensének egységnyi távolságra eső változása — forradalmasította a kőolaj- és földgázutatást és lehetővé tette Albert Einstein általános relativitás-elmélete alapfeltevésének nagypontosságú kísérleti bizonyítását.

Eötvös Loránd e találmányához fűződő három dokumentumot az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) 2015-ben a Világemlékezet részévé nyilvánította. A rangos elismerés

hivatalos ünnepségre 2016. június 6-án került sor.

A Világemlékezet Listára felvett három dokumentum:

- Eötvös Loránd 91 oldalas kézírata, amelyet a Göttingeni Egyetem által 1906-ban meghirdetett Beneke-pályázatra nyújtott be,

- George Steiner, amerikai forgalmazó számára készült kereskedelmi nyomtatvány az ingáról, 1926-ból (a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet tulajdona),

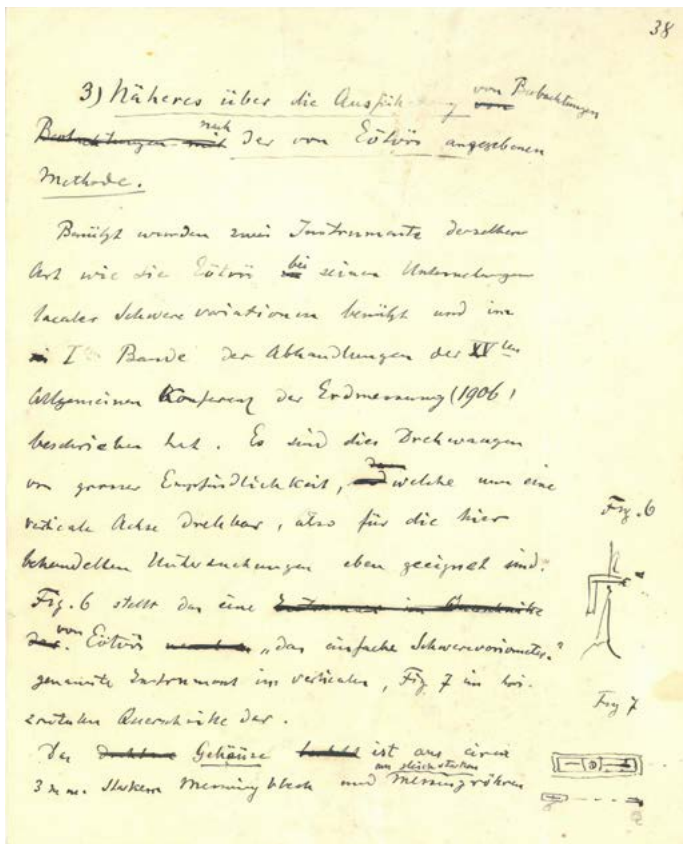
- A budapesti Süss Nándor-féle Precíziós Mechanikai és Optikai Intézet részére készült katalógus az ingáról, 1928-ból (a Magyar Tudományos Akadémia tulajdona).

Az UNESCO szervezte esemény helyszíne a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet Stefánia úti székháza volt, ahol az UNESCO főigazgatója által aláírt díszokleveleket az intézet képviselőjében Dr. Fancsik Tamás igazgató, a Magyar Tudományos Akadémia képviselőjében pedig Prof. Dr. Monok István, az MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgatója vették át.

A pályázat felterjesztésében közreműködő további intézmények — az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, az Eötvös Loránd Geofizikai Alapítvány, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Magyar Geofizikusok Egyesülete és a Magyarhoni Földtani Társulat — képviselői az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága által kiállított elismerő oklevélben részesültek.

Az ünnepségen Dr. Hoppál Péter, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium kultúráért felelős államtitkára, valamint Dr. Réthelyi Miklós, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságának

elnöke mondtak beszédet, továbbá Vadász Gergely, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet munkatársa rövid, ismeretterjesztő prezentációt tartott a torziós inga működéséről.

Sziráki Mariann (MFGI)

Képek forrása:

Eötvös Loránd kézirata 38. oldalának fotója: Magyar Földtani és Geofizikai Intézet; Fotó az ünnepegről: Csákvári Zsigmond, kultura.hu

Sikerrel zárult a NATÉR Projekt szakmai teljesítése – elindult a portál

2016. május 1-jén elindult a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer. Az internetes portál minden eddiginél áttekinthetőbb módon mutatja be az éghajlatváltozás várható hatásait Magyarországon.

A 2013. őszén indult 'Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR) létrehozása' projekt célja az volt, hogy az éghajlatváltozás hazai

következményeit az elérhető legfrissebb kutatási, modellezési eredményekre alapozva jelenítsék meg. A portál fejlesztésének és üzemeltetésének felelőse a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet (MFGI). A projekt izlandi, liechtensteini és norvégiai támogatásból valósult meg, az Európai Gazdasági Térség (EGT) Alapból, a Közép- és Kelet-Európai Környezetvédelmi Központ (REC) közvetítésével. A NATÉR Projekt része volt az EGT által támogatott 'Alkalmazkodás az Éghajlatváltozáshoz' Programnak. Több hazai kutatóműhely is végrehajtott ennek segítségével társprojekteket, melyek eredményei bekerültek a NATÉR keretrendszerbe. A NATÉR és a társprojektek fejlesztésében több mint 900, az éghajlatváltozással kapcsolatos adatrét készült el. Az eredményeket 650 térképen jelenítették meg a szakemberek.

Az országos, illetve önkormányzati döntéshozók, tervezők, kutatók számára is jól használható rendszer újdonságot jelent a hazai klímakutatásban. A különböző kutatóműhelyek hálózati együttműködése révén az egyes szakterületeken folyó vizsgálatok most közösen használt klímamodellek alapján, egységes térinformatikai keretrendszerben jelennek meg. Egységes módszertani alapokon mutatják be a várható hatásokat, az éghajlatváltozással szembeni kitettséget, érzékenységet, alkalmazkodóképességet, sérülékenységet. Az eredmények Magyarország területére, 10×10 km-es felbontásban jelennek meg. Információkat kaphatunk többek között a felszín alatti vizek, az ivóvízbázisok éghajlati sérülékenységéről, a hegyvidéki villámárvizek kockázatának várható növekedéséről, a mezőgazdaságban, erdészetben, természetes élőhelyeken várható változásokról, a hőhullámok egészségügyi hatásairól, lehetséges demográfiai, gazdasági változásokról és számos egyéb szakterületről. A NATÉR alkalmas lehet az ásványi nyersanyagok, energiahordozók készleteit bemutató adatrétegek fogadására is. Ezzel — továbbfejlesztése után — segítheti az ásványi nyersanyag-gazdálkodási stratégia, készletgazdálkodási tervek fejlesztését, illetve készítését, erőforrásaink ésszerű és fenntartható hasznosítását.

A <http://nater.mfgi.hu> portálon megtalálhatók a térképek, a mögöttük álló adatbázisok, valamint a rendszerben való eligazodást segítő „adattérkép”, a NATÉR metaadatbázis.

Kajner Péter (MFGI)

Föld Napja az MFGI-ben

A Magyar Földtani és Geofizikai Intézet a Föld napjához kapcsolódóan idén is előadásokra és interaktív bemuta-

tókra invitálta a földtudományok iránt érdeklődő, 10-18 éves diákokat. A gyerekek számos izgalmas szakmai témába nyerhettek bepillantást; előadást hallhattak többek közt az „Év ősmaradványának” megválasztott Nummulitesről, a meteorokról, Magyarország „dínólelőhelyéről” vagy a földi mágneses kutatásokról, továbbá interaktív bemutatók keretében ismerkedhettek meg például a folyékony nitrogén hatásával, geofizikai műszerekkel, nyersanyagokkal és ősmaradványokkal, archív térképekkel, illetve az Eötvös-ingával. A rendezvényen az MBFH munkatársai a hazai nyersanyagokról tartottak bemutatót.

Az évtizedes múlttal rendelkező esemény a minden évben nagyobb érdeklődés miatt idén már két naposra bővült, így április 21-22-én, a tavalyi évnél is szebb számmal érkező diákok kényelmesebben tudtak a programokon részt venni.

Ez a két nap kifejezetten az iskolák koordinálta diákcsoportoknak szólt, de április 23-án, rövid, vezetett séták keretében egyéni látogatók is megtekinthették

a Lechner Ödön tervezte Földtani Palotát és a Földtani Gyűjtemény tematikus kiállításait.

Az eseményen közel 900 tanár, diák és látogató vett részt, akik érdeklődése és lelkesedése a két intézmény minden kollégájának nagy örömeire szolgált. Legkésőbb a jövő évi Föld napja környékén az MFGI ismét vár minden iskolai csoportot, akik a földtudományokkal izgalmasan és színesen szeretnének megismerkedni.

Sziráki Mariann (MFGI)

Nemzetközi kapcsolatok

Német vállalkozók látogatása az MFGI-ben

Magyarország Berlini Nagykövetségének szervezésében 14 fős delegáció látogatott a Magyar Földtani és Geofizikai Intézetbe. A látogatásra június 9-én került sor, a Német Bányászati, Geológiai és Környezetvédelmi Szövetség (VBGU) partnereinek magyarországi üzleti és szakmai tanulmányútjának keretében.

A delegációt a szövetség vezetői és bányászattal, rekultivációval, geológiával, környezetvédelemmel foglalkozó német vállalatok ügyvezetői alkották, valamint a programokon részt vett a szász gazdasági minisztérium egyik munkatársa is. A látogatókat Turczi Gábor igazgatóhelyettes köszöntötte, majd Plank Zsuzsanna ismertette számukra az intézet működését és fő tevékenységi köreit. Ezt követően Maros Gyula,

illetve Püspöki Zoltán tolmácsolásában szakmai előadások hangzottak el a radioaktív hulladéklerakókhoz kapcsolódó tevékenységekről és a hazai szénelőfordulásokról. A szakmai programot Horváth Zoltán, az NFM Energiagazdálkodási és Bányászati Főosztálya vezetőjének bányászati koncessziókról szóló előadása zárta.

Az előadásokat követő diskusszió során több közös projektötlet is felmerült a vendégek részéről. A látogatás az épület bemutatásával zárult, Bodor Emese körbevezetésével.

Dr. Plank Zsuzsanna (MFGI)

A Mongol Ásványvagyon Hatóság igazgatójának látogatása az MBFH-ban

Zelei Gábor, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH) elnökhelyettese, munkatársaival fogadta Uuriintuya Asszonyt, a Mongol Ásványvagyon Hatóság igazgatóját. Igazgató Asszonyt elkísérte Odoncsimeg Dorj a Mongol Ásványvagyon Hatóság Kataszteri Osztályától, Ninj Damdindorj, mint a budapesti Mongol Nagykövetség megbízottja és protokollvezetője, a hazai szakmai partnerek közül Kiss Sándor és Varga István Attila alelnökök jelöltek a Mongol Magyar Innovációs, Kutatás-Fejlesztési Központtól, továbbá dr. Erdenesuvd Luvsandash, a Magyar Tudományos Akadémia munkatársa.

Kölcsönös bemutatkozást követően Igazgató Asszony kifejezte abbéli szándékát, hogy ösztönözni kívánják a két ország együttműködését a bányászathoz kapcsolódó területeken. Ezek közül kiemelte a következőket:

- geofizikai és geológiai kutatások,
- meglévő geológiai és geofizikai adatok digitalizálása,
- környezetvédelmi, és a bányászathoz kapcsolódó rekultivációs feladatok,
- magyar bányászati vállalkozások részvétele mongóliai ásványvagyon-kutatásban és -kitermelésben,
- a bányászathoz kapcsolódó innovációk megosztása, illetve szakembercserék.

Ninj Úr kiemelte, hogy a Mongol Kormány szándéka minél több mongol diák magyarországi egyetemeken

történő taníttatása (kb. évi 200 fő), és ennek egyik kiemelt „célpontja” a Miskolci Egyetem Műszaki és Földtudományi Kara.

Ő is hangsúlyozta, hogy az innovációs együttműködések nagyon fontosak és komoly perspektívát jelentenek, a Mongol Innovációs Központ ezért szeretné, ha a Mongol-Magyar Innovációs, Kutatás-Fejlesztési Központ mihamarabb sikeresen bővítené tevékenységét, és közös fókuszpontot teremtené a két ország gazdasági és tudományos kapcsolatainak számára.

Katona Gábor (MBFH) tájékoztatta Uuriintuya Asszonyt, hogy a két ország geo-műszaki együttműködésének kezdete az 1950-es évekre tehető, amely időponttól több magyar expedíció is folytatott különböző kutatási tevékenységet Mongóliában. Az ehhez kapcsolódó adatokat az MBFH a két ország között 2008-ban kötött együttműködési megállapodás keretében digitalizálta és a mongol félnek átadta. Az MBFH a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium támogatása esetén nyitott a további együttműködésekre.

Zelei Gábor megemlítette, hogy a feladat ugyan kívül esik az MBFH hatáskörén, de vízkutatásban és víztisztításban a magyar ipar világszínvonalú, így esetleg ez a terület is bevonható a két ország együttműködésébe.

Veres Imre (MBFH) ismertette a bányák bezárásához kapcsolódó rekultiváció törvényi háttérét és gyakorlatát Magyarországon, illetve hangsúlyozta, hogy a hazai cégeknek nagy tudásuk és tapasztalatuk van felhagyott meddőhányók kezelésében és a még bennük lévő hasznos ásványkincsek kiaknázásában.

Uuriintuya Asszony a tárgyalás végén tájékoztatta a Hivatalt, hogy az elhangzottak alapján előterjesztést fog benyújtani Kormányának a bilaterális együttműködés támogatása érdekében.

Érdeklődés esetén a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal ad további felvilágosítást.

Dr. Katona Gábor (MBFH)

Magyarország bányászati múzeumai, gyűjteményei

2. rész: Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum (MOGIM), Zalaegerszeg

1969. szeptember 27-én nyílt meg Zalaegerszegen – az egy évvel korábban átadott Göcseji Falumúzeum mellett – a Dunántúli Olajipari Múzeum. Létrehozásával emléket kívántak állítani a Trianon utáni magyarországi kőolajkutatásnak, -termelésnek és -feldolgozásnak.

Az ideológia, amellyel a megye és város az elképzelést támogatta, az volt, hogy a szénhidrogénipar technikai fejlődésével párhuzamosan bemutassák a múltat, a régi népi életformát, és azt a változást, jólétet, amelyet az olajipar hozott számukra.

A múzeum megnyitásának elején a hazai szénhidrogén-kutatás és -termelés súlypontja már áttevődött az Alföldre, így a múzeum gyűjtőterületének bővítésével annak nevét is meg kellett változtatni, hogy ténylegesen kifejezze tevékenységi körét.

1971. március 26-tól hivatalosan Magyar Olajipari Múzeum (MOIM) néven működött az immár országos gyűjtőkörű múzeum, továbbra is vállalati keretben.

Kezdetben az iparban használt, már elavult tárgyak, eszközök begyűjtése, elhelyezése jelentett feladatot a szabadtéri kiállítási területen. Majd megkezdődött a szakma vezetői és dolgozói írásos- és fotódokumentumainak beáramlása, adományozások útján. Ez újabb feladat elé állította az intézmény munkatársait, miközben a szabadtéri kiállítás újabb és újabb eszközökkel gyarapodott, egyre nagyobb területet igénybe véve. A 3 hektáros kiállítási

területen a kőolaj- és földgázbányászat, a kőolajfeldolgozás, valamint a földgázipar műszaki emlékei mellett ma már a vízkutatás és vízkútfúrás tárgyi emlékei is megtekinthetők.

A zalai olajipari üzemek lassú hanyatlása a múzeum szempontjából azzal járt, hogy nagymennyiségű történeti iratanyagukat a múzeumban helyezték el. Ugyanígy tettek fotókkal, szakkönyv- és folyóirattársaikkal is. Ezáltal a múzeum műszaki emlékgyűjteménye mellett jelentősen megnőtt az irat, könyv, fotó és folyóirat-gyűjteménye is.

Az olajipari cégek privatizációjának kezdetétől (1991. június 24-től) alapítványi működéssel tevékenykedik tovább az intézmény. Újabb jelentős változás a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum elnevezés, amelynek bevezetése 2013. március 26-án történt.

Jelenleg a múzeumban az alábbi gyűjtemények találhatóak: Műszaki emlékek gyűjteménye; Ipar- és technikatörténeti dokumentumgyűjtemény (Archívum); Történeti gyűjtemény; Fénykép-, film- és videotár; Képző- és iparművészeti gyűjtemény; A vízkutatás és vízkútfúrás emlékei (Zsigmondy Vilmos Gyűjtemény); Könyv- és folyóirattár; Adattár; Ásvány- és kőzetgyűjtemény.

Néhány érdekesség:

- A múzeum eddig több mint 50 db kiadványt jelentetett meg.
- Az ország legjelentősebb Szent Borbála gyűjteménye a MOGIM-ban van, több egyedi relikviával együtt.
- A szoborparkban tizenhat jeles szakember bronzból készült portréja látható.
- A Papp Simon Népfőiskola Tagozaton a tudományterületek és a szakma legkiválóbb szakemberei tartanak előadást.
- A MOGIM Magyarország második legjelentősebb szakmúzeuma és Európa második legjelentősebb szénhidrogénipari múzeuma.

Elérhetőségek:

Központ: 8900 Zalaegerszeg, Wlassics Gyula út 13.
Telefon: +36 92/313-632; + 36 92/311-081

Szabadtéri bemutató és kiállítások: Zalaegerszeg, Falumúzeum út

E-mail: moim@olajmuzeum.hu

Web: www.olajmuzeum.hu

Színes hírek

V. Közig Foci Kupa és Családi Nap

Az V. Közig Foci Kupa és Családi Nap ez évben május 21-én került megrendezésre, negyven közigazgatási intézmény csapatának részvételével a Budapest II. kerületében található Pokorny József Sport- és Szabadidőközpontban. Az esemény fővédnöki tisztjét Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter úr töltötte be.

Az MBFH csapata

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal már az évente megrendezésre kerülő esemény kezdeténél is jelen volt, így idén ötödik alkalommal vett részt a sportviadalon. Tisztos helyállást tanúsítva, az immár hagyományosnak mondható erősségekre építve (úgy, mint szervezettség, küzdeni tudás, csapategység) érte el eredményeit, és az előzetes várakozásoknak megfelelően hozta a papírfomat. Legyőzői közül az MNV Zrt. a legjobb 8 között búcsúzott el, a csoportot magabiztosan nyerő Országos Tisztifőorvosi Hivatal pedig csak hetesekkel maradt alul a focikupa döntőjében.

Az MFGI csapata

A Magyar Földtani és Geofizikai Intézet harmadik alkalommal jelent meg az eseményen. A sorsolás során az intézet csapata egy olyan ötös csoportba került, ahol két csapat is az előző évek stabil finalistája volt. Ennek ellenére az MFGI minden támadója gólt lőtt ebben az erősebb csoportban — sőt a tavalyihoz képest eggyel többet is (négyet) —, így az intézet sikerként könyvelheti el a szereplését. A legemlékezetesebb pillanatot ugyanakkor minden bizonnyal az utolsó mérkőzés adta, ahol a csapat egyetlen hölgy játékosa a torna végén bajnokként távozó Nemzeti Adó és Vámhivatal kapujába talált be.

Veres Imre (MBFH);

Dr. Kovács István János alapján Sziráki Mariann (MFGI)

GeoKosár2016 bajnokság

Mint 2012 óta minden évben, idén is megrendezésre került a GeoKosár2016 bajnokság, amelynek szervezője az MFGI volt. A bajnokságon öt szervezettől négy csapat vett részt: az MFGI, az MBFH, az ELTE, a Miskolci Egyetem, valamint a FürGEOposzumok. A jó hangulatú, élvezetes

Az MFGI és az MBFH közös csapata

mérkőzések eredményeképpen a győzelmet a Miskolci Egyetem harcolta ki nagy csatában az ELTE ellen, de a többi csapat sem maradt szégyenben, ők is hősiessen küzdöttek. Jövőre ismét találkozunk!

Dr. Palotás Klára (MFGI)

IMPRESSZUM

Kiadja: Magyar Bányászati és Földtani Hivatal – Magyar Földtani és Geofizikai Intézet
Szerkesztő: Dr. Katona Gábor és Dr. Palotás Klára
Olvasószerkesztő: Sziráki Mariann, Vatai József
Tördelte: Dr. Palotás Klára
Felelős kiadó: Zelei Gábor MBFH elnökhelyettes, Dr. Fancsik Tamás MFGI igazgató
Cikkek: Dr. Braun Alexandra, Dr. Katona Gábor, Dr. Ó. Kovács Lajos, Veres Imre (MBFH); Dr. Horváth Zoltán, Kajner Péter, Dr. Kovács István János, Dr. Palotás Klára, Dr. Plank Zsuzsanna, Sári Katalin, Sziráki Mariann (MFGI); Takács Ágnes (NFM)

KAPCSOLAT

Magyar Bányászati és Földtani Hivatal
 1143 Budapest, Columbus u. 17-23.
 Telefon: +36 1 301 2900
 E-mail: hivatal@mfgi.hu

Magyar Földtani és Geofizikai Intézet
 1143 Budapest, Stefánia út 14.
 Telefon: +36 1 251 0999
 E-mail: titkarsag@mfgi.hu

Jelen hírlevél tartalmáért felelős:

Magyar Bányászati és Földtani Hivatal és a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet
 A kiadvány letölthető a www.mbfh.hu, illetve a www.mfgi.hu weboldáról.